

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม (Young Adult Prisoner) เป็นผู้กระทำผิดครั้งแรกและต้องโทษตามคำพิพากษาศาล มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ที่ทัณฑสถานวัยหนุ่ม โดยในปัจจุบันมีทัณฑสถานวัยหนุ่มในประเทศไทยจำนวน 3 แห่ง คือ ทัณฑสถานวัยหนุ่มกลาง จังหวัดปทุมธานี ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา และทัณฑสถานวัยหนุ่มนครศรีธรรมราช ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ ทัณฑสถานแต่ละแห่งเป็นที่คุมขังสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะปรับปรุงแก้ไขและฟื้นฟูผู้กระทำผิดในช่วงอายุวัยนี้ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี ยิ่งกว่าการที่จะลงโทษให้สาสมกับความผิด ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้กระทำความผิดในช่วงอายุวัยนี้ เป็นทรัพยากรมนุษย์กลุ่มหนึ่งที่เคยก้าวพลาดกระทำความผิด และอาจเป็นการกระทำผิดที่มีได้เกิดจากความตั้งใจหรือมีสันทัดเป็นผู้ร้าย แต่กระทำผิดเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ขาดความคิดยับยั้งชั่งใจ ด้วยประสบการณ์ อ่อนไหวต่อสิ่งชั่วร้าย ถูกชักจูงได้ง่าย และไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับได้ การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่มจึงคำนึงถึงหลักการลดหย่อนผ่อนผัน กล่าวได้ว่าด้วยช่วงอายุที่คงเหลืออีกมากตลอดจนกำลังกายยังสามารถสร้างประโยชน์ให้กับประเทศได้ จึงควรได้รับโอกาสในการพัฒนาตนเองให้กลับเป็นคนดีกลับคืนสู่สังคมได้

ในสภาพสังคมปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดยังทวีคูณมากขึ้น ผู้ต้องขังวัยหนุ่มก็จะมีจำนวนมากขึ้นตามไปด้วย สืบเนื่องจากวัยรุ่นที่ขาดการศึกษาจึงไม่มีความรู้ที่จะสามารถประกอบอาชีพที่ใช้ความรู้ซึ่งเป็นอาชีพที่สุจริตได้ จึงเลือกที่จะใช้เส้นทางในการหารายได้แบบผิด ๆ เช่น การไปค้าขายยาเสพติด ลักทรัพย์ วังราว ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ เล่นการพนัน หรือแม้กระทั่งไปค้าประเวณี เป็นต้น ดังที่ปรากฏจากหน้าข่าวหนังสือพิมพ์ไม่เว้นแต่วัน ซึ่งปัญหาในการกระทำผิดของวัยรุ่นส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการอบรมศึกษา และรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต จึงเลือกที่จะคิดสั้นกระทำความผิด เพราะวัยรุ่นที่ขาดการศึกษา ขาดรายได้ มีแนวโน้มในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในฐานะผู้เสพ หรือผู้ค้า เพราะยาเสพติดเป็นสิ่งที่ถูกเอ้ายวนได้โดยง่าย หากปราศจากจิตใจที่เข้มแข็งพอ ไม่ว่าจะเป็นด้วยสาเหตุใดก็ตาม เช่น คบเพื่อน สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่

ในแหล่งค้ายาเสพติด รายได้ตอบแทนจำนวนมหาศาลที่คุ้มค่าต่อการเสี่ยงในการกล้าลงกระทำ ความผิด เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้นำไปสู่จุดจบลงในเรือนจำนั่นเอง

ตารางที่ 1.1 สถิตินักโทษเด็ดขาดแยกตามอายุ สํารวจ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558¹

แยกตามอายุ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
ไม่เกิน 18 ปี	354	160	514	0.20
กว่า 18 – 20 ปี	8,495	819	9,314	3.67
กว่า 20 – 21 ปี	16,245	3,875	20,120	7.94
กว่า 21 – 25 ปี	24,956	4,534	29,490	11.63
กว่า 25 – 30 ปี	46,897	7,253	54,150	21.36
กว่า 30 – 35 ปี	36,849	7,143	43,992	17.36
กว่า 35 – 40 ปี	30,658	5,963	36,621	14.45
กว่า 40 – 45 ปี	24,289	2,489	26,778	10.56
กว่า 45 – 50 ปี	18,087	2,731	20,818	8.21
กว่า 50 – 60 ปี	7,968	1,524	9,492	3.74
กว่า 60 ปีขึ้นไป	1,890	295	2,185	0.86
รวมทั้งสิ้น	216,688	36,786	253,474	100

ปัญหาที่เกิดขึ้นสิ่งเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาคน พัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น การให้การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการป้องกันไม่เกิดการกระทำความผิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนการสอนในช่วยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ก็คือ วัยรุ่น ที่จะส่งผลต่อทัศนคติในการเลือกการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตว่าจะเป็นไปในทางทิศทางใด ซึ่งถ้าหากมีการจัดการเรียนการสอนที่ดีแล้ว ปัญหาการกระทำความผิดจะลดลงได้เป็นอย่างมากตามไปด้วย

¹ สถิตินักโทษเด็ดขาดแยกตามอายุ, สืบค้น 28 พฤษภาคม 2558, จาก

http://www.correct.go.th/correct2009/stat/rt103/rt103_1february2015.pdf.

ตารางที่ 1.2 สถิตินักโทษเด็ดขาด พรบ.ยาเสพติด ฯ แยกตามประเภทอายุ สํารวจ ณ
วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558²

อายุ	ชาย	หญิง	รวม	ร้อยละ
18 – 25 ปี	34,625	14,805	49,430	27.06
เกิน 25 ปี	117,402	15,860	133,262	72.94
รวมทั้งสิ้น	152,027	30,665	182,692	100

จากการศึกษาพบว่า บางเรือนจำผู้ต้องขังวัยหนุ่มยังคงถูกขังปะปนในเรือนจำปกติ มิได้ถูกส่งตัวไปยังทัณฑสถานวัยหนุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากทัณฑสถานวัยหนุ่มไม่สามารถที่จะรองรับและดูแลควบคุมผู้กระทำความผิดได้อย่างเพียงพอ อันเนื่องมาจากปัจจัยในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น ในด้านงบประมาณ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ จำนวนผู้กระทำความผิด และที่สำคัญ คือ ไม่มีมาตรการทางกฎหมายหรือกฎหมายเฉพาะทางมาควบคุม เพื่อบังคับโทษให้เป็นไปตามแผนบังคับโทษ เหมือนอย่างเช่น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 ซึ่งเป็นวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน ที่มีอายุไม่ถึง 18 ปี โดยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้ ความมุ่งหมายที่จะแก้ไขผู้กระทำความผิดในวัยหนุ่มนี้ล้มเหลว

ซึ่งความล้มเหลวดังกล่าวนี้ สืบเนื่องมาจากการพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ของกรมราชทัณฑ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มบางส่วนต้องหวนกลับมากระทำผิดซ้ำอีก ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นผลโดยตรง ทำให้การพัฒนาแก้ไขผู้ต้องขังวัยหนุ่มขาดประสิทธิภาพ กล่าวคือ กรมราชทัณฑ์ไม่ใช่สถาบันศึกษาจึงไม่สามารถจัดทำงบประมาณสำหรับบริหารการศึกษาโดยตรงได้ ต้องอาศัยงบประมาณจากหน่วยงานที่เป็นภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมดำเนินการ ทำให้การจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาให้กับผู้ต้องขังไม่ทั่วถึง ประกอบกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาส่วนใหญ่ขาดคุณวุฒิทางการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังไม่มีประสิทธิภาพ ด้านหลักสูตรการศึกษากกรมราชทัณฑ์ไม่มีหลักสูตรการศึกษาเป็นของตนเองต้องอาศัยหลักสูตรของหน่วยงานที่เข้าไปดำเนินการร่วม เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สำนักงานคณะกรรมการ

² สถิตินักโทษเด็ดขาด พรบ.ยาเสพติด ฯ แยกตามประเภทอายุ, สืบค้น 28 พฤษภาคม 2558, จาก

http://www.correct.go.th/correct2009/stat/rt103/rt103_1february2015.pdf.

อาชีวศึกษา เป็นต้น หลักสูตรเหล่านี้เป็นหลักสูตรที่มีลักษณะเช่นเดียวกันกับที่ใช้กับนักเรียน นักศึกษาทั่วไป แต่ในความเป็นจริงลักษณะทั่วไปของหลักสูตรที่จัดให้ผู้ต้องขังควรจะมี ความเฉพาะหรือแตกต่างไปจากสถานศึกษาอื่น ๆ เพราะองค์ประกอบทางด้านกายภาพ ตลอดจน สิ่งแวดล้อมหรือบริบทของนักเรียนที่เป็นผู้ต้องขังกับนักเรียนทั่วไปมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง³

ตารางที่ 1.3 สถิตินักโทษเค็ดขาดที่กระทำความผิดซ้ำ แยกตามอายุและจำนวนครั้งที่ต้องโทษ
สำรวจ ณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558⁴

ประเภท	กว่า 18 - 20 ปี		กว่า 20 - 21 ปี		กว่า 21 - 25 ปี	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 2	813	145	1,568	230	3,986	389
กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 3	101	4	516	71	2,023	58
กระทำผิดซ้ำครั้งที่ 4	31	19	93	58	305	65
กระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป	12	-	15	-	266	11
รวมทั้งสิ้น	957	168	2,192	359	6,580	523

งานราชทัณฑ์ของเรือนจำต่างประเทศแถบเอเชีย และยุโรป ต่างมีจุดประสงค์เดียวกัน คือ นำการศึกษาและการเรียนรู้ มาใช้เป็นกระบวนการในการแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับ ตนเป็นคนดี โดยถือเป็นหนึ่งภารกิจหลักในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังระหว่างต้องโทษ หลักสูตร การศึกษาสำหรับผู้ต้องขังในเรือนจำต่างประเทศมีรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันโดยมีการเรียน สายสามัญ ตั้งแต่การสอนให้อ่านออกเขียนได้จนถึงระดับอุดมศึกษา การเรียนสายวิชาชีพ เพื่อให้ ผู้ต้องขังได้รับความรู้และทักษะนำไปประกอบเป็นอาชีพหลังพ้นโทษ กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ตามความสนใจ โดยการจัดการศึกษาให้กับผู้ต้องขังในแต่ละประเทศได้นำหลักการเรียนรู้ของ ผู้ใหญ่เข้ามาเป็นแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ของ มัลคอล์ม โนลส์ (Macolm Knowless) ว่า ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีกว่า หากว่าตรงกับความต้องการและความสนใจใน

³ จาก “แนวทางการพัฒนาเรือนจำเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่ม”, โดย วันทนา เนืองอนันต์, 2554, บทความ, น.8, กรุงเทพฯ:จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

⁴ สถิตินักโทษเค็ดขาดที่กระทำความผิดซ้ำ แยกตามอายุและจำนวนครั้งที่ต้องโทษ, สืบค้น 28 พฤษภาคม 2558, จาก http://www.correct.go.th/correct2009/stat/rt103/rt103_1february2015.pdf.

ประสบการณ์ที่ผ่านมา และผู้ใหญ่ไม่เรียนรู้สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องในชีวิต สิ่งที่เกี่ยวข้องนั้นถ้าเป็นความต้องการและความสนใจ สิ่งนั้นจะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้⁵

ดังนั้นจึงสมควร ต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องระบบการให้การศึกษาต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่ม โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดจัดตั้งเรือนจำเพื่อการศึกษา โดยนำกระบวนการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ เป็นแนวทางปฏิบัติหลักในการแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังได้อย่างเป็นรูปธรรม เปลี่ยนแนวทางปฏิบัติในการใช้เรือนจำเพื่อการลงโทษผู้ต้องขังวัยหนุ่ม หรือเพื่อมุ่งหารายได้จากการใช้แรงงานผู้ต้องขังวัยหนุ่มเป็นหลัก มาเป็นเพื่อการแก้ไขอบรมผู้ต้องขังวัยหนุ่มให้กลับสู่สังคมได้ สำหรับในด้านรูปแบบและกิจกรรมการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่มสมควรที่จะเปลี่ยนแปลงจากการเน้นการควบคุมอย่างเคร่งครัดมาสู่การจัดการกิจกรรมในเชิงแก้ไข ควรที่จะจัดโครงสร้างระบบการปกครองและสภาพแวดล้อมภายในเรือนจำให้เป็นลักษณะโรงเรียนประจำ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดแบ่งแต่ละแดนตามระดับการศึกษา ได้แก่ การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้เรียนที่ไม่รู้หนังสือ มัธยมศึกษาตอนปลาย แดนอาชีวศึกษา สำหรับผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แดนอุดมศึกษาสำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่เรียนระดับปริญญาตรี ปริญญาโท แดนพัฒนาศักยภาพด้านกีฬา แดนดนตรี สำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่มที่สนใจศึกษาเป็นการเฉพาะด้านกีฬา ดนตรี รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบโดยเฉพาะเพื่อควบคุมดูแลภายหลังการปล่อยตัว ซึ่งอาจจะเป็นการดำเนินการในลักษณะช่วยจัดหางานที่เหมาะสมกับความรู้ที่ได้ศึกษามาภายในเรือนจำ มอบเงินทุนเพื่อการศึกษาหรือศึกษาต่อ มอบเงินทุนในการตั้งต้นชีวิต เป็นต้น

ซึ่งการกำหนดจัดสร้างเรือนจำเพื่อการศึกษาโดยเฉพาะดังกล่าว ก็เพื่อที่จะแยกผู้ต้องขังวัยหนุ่มออกจากผู้กระทำความผิดประเภทอื่นและแยกผู้ต้องขังวัยหนุ่มตามอายุ เพื่อป้องกันการเรียนรู้พฤติกรรมจากผู้กระทำผิดที่มีสันดานเป็นผู้ร้าย สามารถที่จะค้นหาบุคลิกภาพตัวตนที่แท้จริง ความสามารถพิเศษต่าง ๆ ของผู้ต้องขังวัยหนุ่มแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไขได้ตรงจุดที่สุด ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สมควรที่จะเป็นมาตรการทางกฎหมายซึ่งมีสภาพบังคับให้กรมราชทัณฑ์ปฏิบัติ เหมือนอย่างในประเทศอังกฤษและญี่ปุ่น มิใช่เป็นเพียงแค่นโยบายต่าง ๆ ตามแต่งบประมาณจะเอื้ออำนวย

⁵ รวมบทความแนวคิดทางอาชีวศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่ (น.68), โดย สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2551, กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (อ้างถึงใน วันทนา เนื่องอนันต์, 2554, น.5).

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่ม
2. เพื่อศึกษาแนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับโทษ หลักกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการต่าง ๆ และสิทธิในด้านการให้การศึกษาคือผู้ต้องขังวัยหนุ่มในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบถึงระบบการจัดการให้การศึกษาคือผู้ต้องขังวัยหนุ่มของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ
4. เพื่อนำมาเป็นมาตรการทางกฎหมายให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มสามารถได้รับการศึกษาที่เหมาะสม และสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพภายหลังการถูกปล่อยตัว ไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

1.3 สมมติฐานการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุด ในการป้องกันมิให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่ม ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่อยู่ในวัยเรียน และได้ก้าวพลาดไปกระทำความผิด อาจจะเพราะความตั้งใจหรือไม่ได้ตั้งใจ หรือกระทำผิดเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์โดยไม่ได้มีสำนึกเป็นผู้ร้าย หรืออาจขาดความคิดยับยั้งชั่งใจด้วยประสบการณ์ชีวิตน้อย อ่อนไหวต่อสิ่งชั่วร้าย ถูกชักจูงได้ง่าย หรือไม่สามารปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่บีบบังคับได้ ไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก จึงต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องระบบการให้การศึกษาคือผู้ต้องขังวัยหนุ่มให้ทันสมัยต่อสภาพสังคมปัจจุบัน จัดตั้งเรือนจำเพื่อการศึกษา เพื่อพัฒนาพฤติกรรมและสร้างความรู้สำหรับผู้ต้องขังวัยหนุ่ม โดยเฉพาะ และสอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อนักโทษ ทัดเทียมกับนานาชาติอารยประเทศ

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยนี้ จะศึกษาถึงประวัติความเป็นมาและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่ม แนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับโทษ หลักกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการต่าง ๆ และสิทธิในด้านการศึกษาคือผู้ต้องขังวัยหนุ่มในประเทศไทย รวมไปถึงระบบการจัดการให้การศึกษาคือผู้ต้องขังวัยหนุ่มของประเทศไทยเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เพื่อหาข้อสรุปและข้อเสนอแนะ มาเป็นมาตรการทางกฎหมายเพื่อให้ผู้ต้องขังวัยหนุ่มได้ชีวิตกลับคืนสู่สังคมโดยปกติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 วิธีการดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ทำการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยอาศัยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลทางด้านเอกสารจากบทความ หนังสือ วิทยานิพนธ์ วารสาร ตำรา บทความ ภูมิหาย และความเห็นของนักภูมิหายและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบังคับโทษ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบและเข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่ม
2. เพื่อให้ทราบแนวความคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบังคับโทษ หลักภูมิหาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรการต่าง ๆ และสิทธิในด้านการให้การศึกษาต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่มในประเทศไทย
3. เพื่อให้ทราบถึงระบบการจัดการให้การศึกษาต่อผู้ต้องขังวัยหนุ่มของประเทศไทย เปรียบเทียบกับต่างประเทศ
4. เพื่อสามารถหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข ระบบการศึกษาของผู้ต้องขังวัยหนุ่มให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ภายหลังการถูกปล่อยตัว ผู้ต้องขังวัยหนุ่มจะสามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติอีกครั้ง